

עיצוב וזמירת כרם יין

תקציר הרצאה – הרכבי ערן

מטרת עיצוב צורת הגפן

- נוחות – יצירת גפן עם מבנה נוח ומתאים לטיפולים השונים בכרם, כגון: ריסוס, בציר, זמירה.
- יעילות – עיצוב נכון ישפר את איכות ביצוע הפעולות בכרם, כגון: שיפור ההדברה, שיפור איכות הזמירה.
- מיכון – עיצוב שיאפשר ביצוע כמה שיותר פעולות ממוכנות בכרם (בציר, זמירה, חילון).
- איכות – עיצוב מתאים ישפר את איכות הענבים כתוצאה מתאורה נכונה, איזון הגפן וכו'.
- יבול – הבטחת היבול הרצוי לאורך השנים.
- כלכליות – השגת המטרות הנ"ל יביאו לעליה ברווחיות הכרם.

שיטות העיצוב

בעולם מקובלות עשרות שיטות עיצוב בכרמי היין. חלקן שיטות מסורתיות האופייניות לאזור, חלקן שיטות חדשות שפותחו למטרות שונות בעיקר שיפור איכות הענבים.

שיטת עיצוב בגביע, היתה מקובלת בארץ בעבר. בשיטה זו אין שימוש בהדליה, הגפן גדלה על גזע קצר המתפצל למספר גזעים עם חלל במרכז ליצירת הגביע. עם המעבר להשקיה בטפטוף ולכרם אינטנסיבי נעלמה שיטה זו שהיא זולה בהקמה אולם נופלת בכל אחד ממטרות העיצוב שהוזכרו.

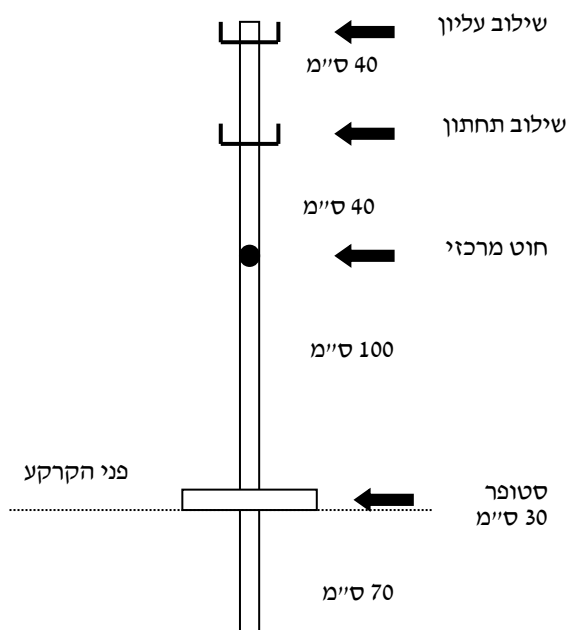
שיטת העיצוב בנדים עם שילוב שריגים אנכי היא השיטה המקובלת כיום בארץ, ובחלק גדול מכרמי העולם, והמכונה בעולם "קורדון – VSP" (קורדון = בדים). בשיטה זו מעלים גזע אחד עד גובה רצוי (בארץ: 90-100 ס"מ), בגובה זה מתפצל הגזע לשני בדים בכיוונים מנוגדים ועם קו השורה. השריגים הפורצים כל עונה מהבדים משולבים כלפי מעלה ע"י חוטי שילוב הפרוסים לאורך השורה ומשני צידיה. השילוב נעשה ע"י חוטים ניידים המורמים מעלה עם התפתחות השריגים במהלך הקיץ, והמורדים לקרקע מדי חורף בסיום הזמירה. לעיתים יש צורך בשני זוגות חוטי שילוב בכדי לשמור את השריגים זקופים. רצוי להגיע בעזרת השילוב לשדרת שריגים בגובה 1-1.2 מ' וזאת על מנת לקבל שטח עלווה מותאם ליבול.

שיטת "הקורדון השמוט" - שיטת עיצוב נוספת הקיימת בארץ, גם בשיטה זו מעצבים בדים, אולם, לא משלבים את השריגים ונותנים להם להשמט לצדדים וכלפי מטה. שיטה זו נפוצה בכרמים באזור זכרון יעקב ובכרמים מבוגרים שאיבדו במשך השנים את עיצוב הבדים כך שלא ניתן יותר לשלב את השריגים.

שיטות עיצוב חדשניות נמצאות בתהליך בחינה בארץ, ואשר מטרתן לשפר את איכות הענבים. כגון: "בלרינה", סמארט-דיסון, סקוט-הנרי ועוד.

ההדליה

עמוד ההדליה – באורך 2.5 מ', 70 ס"מ מתוכו מוחדרים לקרקע. בגובה 1 מ' מעל פני הקרקע עובר חוט מרכזי (עליו נבנים הבדים). 30-40 ס"מ מעל לחוט המרכזי עוברים זוג חוטי שילוב ובקצה העמוד זוג נוסף. חוטי השילוב ניידים ולכן יש להכין ווים על העמוד בכל עמדת שילוב. נהוג להוסיף סטופר (מעצור באורך כ- 30 ס"מ) לעמוד על מנת למנוע שקיעת העמוד ולהוסיף ליציבות העמוד.

עוגנים – בקצה ובתחילת שורה, בשורות ארוכות במיוחד מוסיפים עוגן במרכז השורה. תפקיד העוגנים הוא לייצב את השורה ולאפשר מתיחת החוטים לאורך השורה. מתיחת חוט מרכזי תאפשר עיצוב מדויק של הכרם בגיל הצעיר ומתיחת חוטי שילוב תאפשר שילוב שריגים טוב יותר. ישנן שתי שיטות עיגון ובכל שיטה מספר סוגי עוגנים: עיגון מחוץ לשורה - העמוד הקיצוני נקשר לעוגן חיצוני או עיגון מתוך השורה - העמוד הקיצוני נתמך במוט.

הזמירה

מטרות הזמירה:

- ◆ ויסות היבול והתאמתו לצורכנו.
- ◆ שמירה על עיצוב הגפן.
- ◆ סניטציה לבריאות הגפן.

ויסות היבול

זני גפן היין הם בעלי פוריות גבוהה בתנאי הארץ, פוריותם נעה בין אשכול אחד לשריג עד שני אשכולות לשריג. הפוריות אופיינית לזן, דוגמא: קברנה סוביניון פוריותו כ- 1.1 אשכול לשריג ומרלו כ- 1.5 אשכול לשריג.

היבול נקבע ע"י מספר האשכולות לגפן, גודל האשכול וגודל הגרגר. בזמירה אנו קובעים את מספר העיניים לגפן ועל ידי כך את מספר האשכולות לגפן, אולם גודל האשכול והגרגר נקבעים על ידי הזן, תנאי ההתמיינות בעונה הקודמת ותנאי הגידול בעונה הנוכחית.

בזנים כמותיים, בהם אנו רוצים יבול מקסימלי, השארת כמות רבה של פקעים מעבר ליכולתה של הגפן לא תעלה את היבול. ריבוי האשכולות יגרום להקטנת גודל הגרגר והקטנת גודל האשכול ובעצם כך לא יעלה היבול, ותתכן אף פגיעה בהבשלה.

לעומת זאת בזנים איכותיים, צמצום היבול ע"י הקטנה משמעותית בכמות הפקעים לגפן, יביא לפגיעה באיזון הגפן. צימוח יתר יגרום להצללה ולתחרות על המוטמעים ובעצם כך תפגע האיכות. עד מנת לקבל את היבול והאיכות הרצויים, יש להתאים את כמות הפקעים שנשארים לאחר זמירה לפוטנציאל הכרם, לפוטנציאל הזן ולצורכנו (איכות או כמות).

הנחיות זמירה:

זומרים על שתי עיניים לזמורה = סעיף.

משאירים 15 עד 25 סעיפים לגפן בהתאם לאמור לעיל – הזן, הכרם, הצרכים.

בוחרים סעיפים קרובים לבד וזקופים עד כמה שניתן.

משאירים מרחק של 5 עד 10 ס"מ בין הסעיפים.

בוחרים סעיפים חזקים האופייניים לזן.